

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Eispéireas Foghlama Gairmiúla:

Bláthú Teanga í a Léamh 5

Spléachadh ar dhea-chleachtas in ionramháil na dtéacsanna litríochta i ranganna na hArdteistiméireachta

Ábhar Dualgais do Scrúdú Gaeilge na hArdteistiméireachta, 2027 agus 2028

Intinní Foghlama

San EFG seo cuirfear le tuiscint na rannpháirtithe ar:

- Na tréithe agus na téamaí uilíocha a bhaineann leis an bhfabhalscéal mar sheánra drámaíochta
- An rólaithris mar mhodh éifeachtach chun cur chuige cumarsáideach a chur chun cinn.

Deilbhíní in Úsáid sa Chur i Láthair seo

Ábhar an Padlet

Áis Chomhrá

Deis Mhachnaimh

Obair Ghrúpa

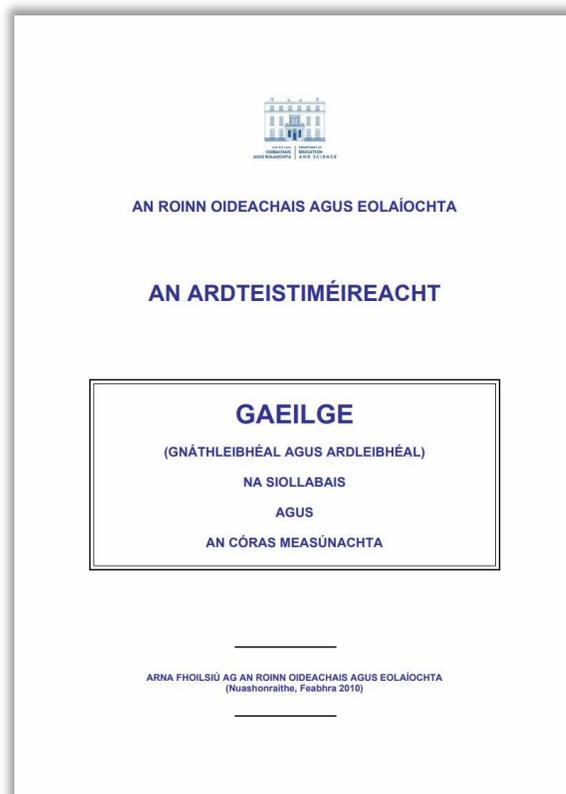
Ábhar Dualgais do Scrúdú Gaeilge na hArdteistiméireachta i mí an Mheithimh, 2027 agus 2028

Siollabas Gaeilge na hArdteistiméireachta, 2010

Oide

An Padlet

Oide • 2d
Eispéireas Foghlama Gairmiúla 5: Bláthú Teanga í a léamh

Cáipéisí Oifigiúla

Oide 20 days ago
Siollabas Gaeilge na hArdteistiméireachta, 2010

AN ARDTEISTIMÉIREACHT

PDF

Síollabais-Nuashonraithe-na-hArdteistiméireachta 1

Add comment

Oide 6 days ago
Ábhar Dualgais do Scrúdú Gaeilge na hArdteistiméireachta i mí an Mheithimh, 2027 agus 2028

PDF

Circular 0071.2025

Add comment

Acmhainní Drámaíochta

Oide 20 days ago
Buntéarmaíocht na Drámaíochta

Buntéarmaíocht Féideartha na Drámaíochta*

PDF

Buntéarmaíocht-Féideartha-na-Dramaíochta

Add comment

Oide 6 days ago
Teanga na hÍdirghníomhaíochta

Teanga-na-hÍdirghníomhaíochta

PDF

Add comment

Oide 3 days ago

Gníomhacht 1 san EFG seo

Oide 20 days ago
Tréithe Fabhalscéalta

Spléochadh ar Thréithe Fabhalscéalta

Add comment

Oide 18 days ago
Gníomhaíocht 1: Tréithe Fabhalscéalta a aithint

Tréith Fabhalscéalta	1. Cártaí	2. An t-Éireann	3. An t-Éireann	4. An t-Éireann
1. Cártaí	2. An t-Éireann	3. An t-Éireann	4. An t-Éireann	5. An t-Éireann

Add comment

Gníomhaíocht 2 san EFG seo

Oide 20 days ago
Gníomhaíocht 2: Rólaithe mar Chur Chuige Cumarsáideach

Gníomhaíocht 2: Rólaithe mar Chur Chuige Cumarsáideach

Add comment

Oide 19 days ago
G2: Seomra ar Leithigh 1 - An Fear Bocht agus an Saol

An Saol agus an Fear Bocht

Add comment

Oide 6 days ago
Treoracha: 1. Bunaite ar na spreaglite seo ón téacs samhlaigh mar a leanfadh an comhrá ar aghaidh idir an bheirt acu. 2. Cé na gnéithe den scéal ar chóir a bheith sa rólaithe seo?

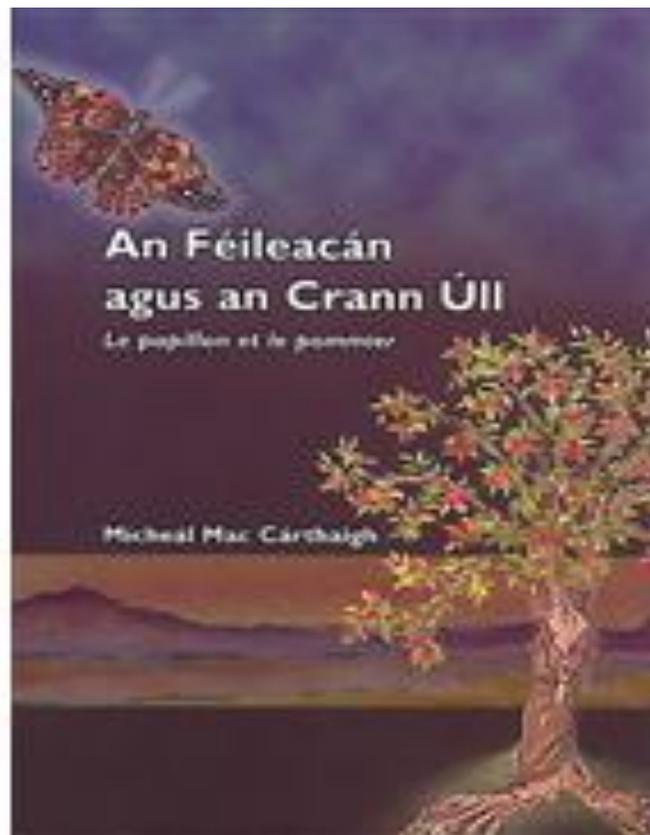
Add comment

An Féileacán agus an Crann Úll

Dráma le Mícheál Mac Cárthaigh

'Ní hionann an Saibhreas agus an Sonas'

Cad é bhur dtuiscint ar an bhfocal 'dea-shaol'?

Cineálacha drámaí

Coiméide/Dráma grinn: Léiriú éadrom ar dhaoine nó eachtraí greannmhara. Más scigdhrama é, déantar scigléiriú ar charachtair a bhíonn ag pleidhcíocht nó i bponc amaideach éigin

Ceoldráma: Dráma ina bhfuil ról ríthábhachtach ag an amhránaíocht, ag an gceol agus ag an damhsa

Dráma moráltachta: Dráma ina úsáidtear carachtair fháthchialla chun ceacht morálta a mhúineadh don lucht féachana

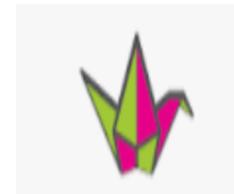
Dráma stairiúil: Dráma atá suite le linn tréimhse staire ar leith. B'fhéidir meascán de charachtair fhicseanúla agus fiordhaoine aitheanta

Fantaisíocht: Dráma ina dtiteann rudaí neamhghnácha/osnádútha amach.

Miotaseolaíocht: Dráma bunaithe ar fhinscéal/mhiotas/bhéaloideas

Réalachas: Léiriú réalaíoch go leor ar an saol mar atá

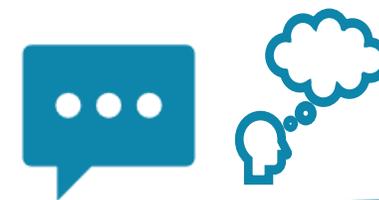
Tragóid: seánra drámaíochta bunaithe ar fhulaingt an duine agus, go príomha, ar na himeachtaí tragóideacha, brónacha a tharlaíonn do charachtar

Tobsmainteoireacht

Cé na tréithe fabhalscéalta a bheadh ar eolas ag na scoláirí cheana?

Spléachadh ar Thréithe Fabhalscéalta

1. Ceacht Morálta

2. Antrapamorfachas

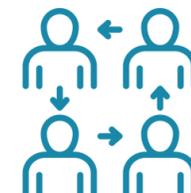
3. Struchtúr Gonta

4. Téamaí Uilíocha

5. Greann

6. Siombalachas na bPearsan

7. Coimhlint agus Réiteach

Gníomhaíocht 1 : Tréithe Fabhalscéalta a Aithint

Suíomh: an domhan ar maidin, lá geal gréine.

Radharc 1:

Dorchadas. Árdaítear na soilse go mall le héirí na gréine chur in iúl. Cúlhrat buí nó dubh. An saoi ina luí ar bharr cnoic ar dheis. Sceacha i lár baill. Bloic thógála agus adhmaid ar chlé.

Scéalaí 1: *(ina sheasamh ar dheis)* Fadó, fadó, le héirí na gréine.

(Bíonn na soilse á n-ardú go mall)

Scéalaí 2: Thit rud aisteach anuas ó spéir úr na maidine.

(Mac Cárthaigh, 2001, Ich 9)

Cén tréith Fabhalscéalta a aithnítear sna línte seo?

Struchtúr gonta

Gníomhaíocht 2: Rólaithe mar Chur Chuige Cumarsáideach

Oide

An Fear
Bocht agus
1. an Saoi

2. ... an
Búistéir.

3. ... an
Rinceoir

4. ... Fear
an
Gharáiste

5. ... an
Fear Glic

6. ... an
Fear Oibre

7. ... an
tSeanbhean

Féidearthachtaí a bhaineann leis an rólaithris

- Iniúchadh a dhéanamh ar théamaí an dráma
- Iniúchadh a dhéanamh ar charachtair an dráma
- Smaointeoireacht chriticiúil a fhorbairt
- Cruthaitheacht a fhorbairt
- Machnamh agus Plé

Mórscileanna Teanga sa Rólaitheis

- Éisteacht
- Tuiscint
- Aithris
- Léamh
- Scríobh

Foghlaim thaitneamhach agus thumthach a chruthú do scoláirí

'Is má fheiceann sibh, is sibh ag taisteal, féileacán is crann úll, beidh a fhios agaibh, cé go bhfuil na céadta marbh sna cogaí, agus sna hachrainn dhíomhaoine, agus cé go bhfuil na mílte duine i ngátar is in ainnise go fóill, go bhfuil, ar a laghad, féileacán amháin, is crann úll amháin, amuigh faoin ghrian, go sona is go sásta i dteannta a chéile, agus bímis buíoch go bhfuil acu siúd ar a laghad blas an dea-shaoil'.

(Mac Cárthaigh, 2001, Lch 35)

Mar Fhocal Scoir

Cé na deiseanna foghlama féideartha atá ann chun teacht ar bhrí na hóráide?

Liosta Seachadta

Cén luach a bhaineann le clárú dár liosta seachadta?

- Cor poist rialta ó fhoirne na Gaeilge agus an GhaelAonaid
- Freagraí mionsonraithe ar cheisteanna reatha ó mhúinteoirí
- Nuacht agus uasdátuithe ó Oide agus ó pháirtithe leasmhara.

<http://tinyurl.com/LiostaGagusGA>

Oide

Fan i dTeagmháil Linn....

eolas@oide.ie

Oide www.oide.ie

[@oide_Ireland](https://twitter.com/oide_Ireland)

 Oide Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

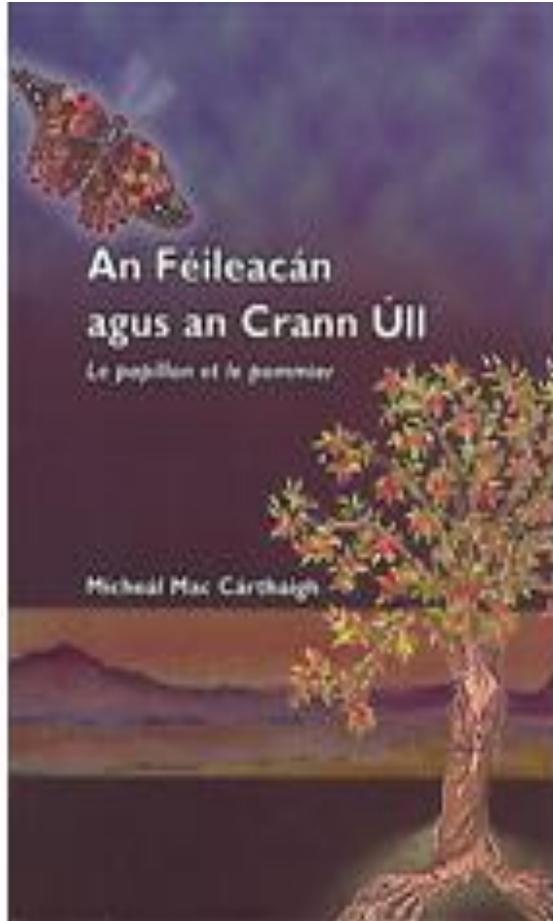
 LEAN
[@oidegaelaonad](https://www.instagram.com/oidegaelaonad)
le haghaidh na scéalta is déanaí,
nuashonraí agus meabhrúcháin ón
nGaelAonad in Oide

[@oidegaelaonad](https://www.instagram.com/oidegaelaonad)

Aiseolas

Oide

<https://tinyurl.com/sk58axmh>

Tagairtí

An Roinn Oideachais agus Óige. (2025). Ciorclán 0071/2025. *Ábhar Dualgais do Scrúdú Gaeilge na hArdteistiméireachta i mí an Mheithimh 2027 agus mí an Mheithimh 2028*. Ar fáil ag:

<https://www.gov.ie/en/department-of-education/circulars/ábhar-dualgais-do-scrúdú-gaeilge-na-hardteistiméireachta-i-mí-an-mheithimh-2027-agus-mí-an-mheithimh-2028/>

An Roinn Oideachais. (2010). *Siollabais Nuashonraithe na hArdteistiméireachta (Gnáthleibhéal agus Ardleibhéal)*. Ar fáil ag: [https://curriculumonline.ie/getmedia/c794666b-8ca5-4f78-8160-](https://curriculumonline.ie/getmedia/c794666b-8ca5-4f78-8160-809e296d19d2/Siollabais-Nuashonraithe-na-hArdteistimeireachta_1.pdf)

[809e296d19d2/Siollabais-Nuashonraithe-na-hArdteistimeireachta_1.pdf](https://curriculumonline.ie/getmedia/c794666b-8ca5-4f78-8160-809e296d19d2/Siollabais-Nuashonraithe-na-hArdteistimeireachta_1.pdf)

Mac Cárthaigh, M. (2001) *An Féileacán agus an Crann Úll*. Cló Iar-Chonnacht.

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Focal Buíochais

Is féidir teagmháil a dhéanamh le Foireann
Ghaeilge *Oide* trí ríomhphost a chur
chuig eolas@oide.ie agus 'Gaeilge Iar-bhunscoile'
a chur mar líne ábhair.

Lean muid ar X: [@Oide_PP_Gaeilge](https://twitter.com/Oide_PP_Gaeilge)

[Instagram @OideGaelAonad](https://www.instagram.com/OideGaelAonad)

